

Sesiunea științifică: *Egalitate de șanse în spațiul cultural european*
Academia Română

Proiect: “**Cultura română și modele culturale europene:
cercetare, sincronizare, durabilitate**”

Atelier de lucru
26 iunie 2015

*Nou și vechi.
Schimbări și continuități în cultură și media.*

Lecturer Ileana Nicoleta Sălcudean, PhD

Cinematography and Media Department

Faculty of Theater and Television

Babeș-Bolyai University

Cluj-Napoca, Romania

Email: nicoleta.salcudean@gmail.com

Obiectivele cercetării

- Prezentarea va investiga provocări noi și vechi ale culturii și artei, precum și relațiile lor cu noile tehnologii și noile media în context social, folosind **un model în doi pași** de abordare a evenimentelor: dezordinea și re-ordonarea de sens (Ricoeur), ruptura și coeziunea socială (Fuery).
- **Întrebarea de cercetare:** Cum se construiește identitatea în această nouă paradigmă și cum poate fi găsit echilibrul între schimbări și continuitate?
- **Cuvinte cheie:** noile media, identitate, politici, artă și cultură, schimbări și continuitate.

Noua paradigmă culturală și artistică

- Arta contemporană depășește/ încalcă limitele ”ordinii simbolice”, devenind o ”călcare de lege”. (Daniel Mc Clean, *The Trials of Art*, Ridinghouse, London, 2007, pp. 327-345)
- Din perspectivă estetică, acest exces include valori practice: etice, legale, comerciale, politice, economice, civice. (Jimenez, Marc, *La Querelle de l'art contemporain, Les critères esthétiques en question*, Gallimard, Paris, 2005, pp. 238-260.)
- Noile tehnologii exercită o anumită atractivitate, care reprezintă un plus de valoare de marketing: ”a large part of interactivity is ideologically driven, particularly in terms of marketability, where the sense of extra and new is attached to *cutting-edge* technology.” (Kelly Fuery, *New Media, Culture and Image*, Palgrave Macmillan, USA, 2009, p. 49.)

Un model în doi pași de abordare a evenimentelor

- Experiența creației în arta contemporană poate fi caracterizată ca un eveniment în doi pași (în termenii lui Ricoeur):
- Prima etapă marchează apariția evenimentului, ceea ce cauzează o ruptură, o confuzie a ordinii existente. Acest lucru ar corespunde laturii ilegale a artei protestatare.
- Al doilea moment, dependent de primul, presupune o re-organizare a semnificației; evenimentul este recunoscut, onorat și exaltat ca un punct culminant al semnificației.
- (Ciprian Mihali, *Anarhia sensului – o fenomenologie a timpului actual* [*The Anarchy of Meaning – a Phenomenology of Our Actual Time*], Idea, Cluj-Napoca, 2001, p. 83.)

Arta în Europa de Est

- În Europa de Est arta este mai degrabă un produs hibrid care este în primul rând preocupat de alinierea la noile tendințe occidentale, dar, de asemenea, un paradox al unei aglutinări facile la noile tendințe din Vest și o critică nefondată a ei, în același timp. Globalizarea înmoaie aceste diferențe și produce o unificare a produselor culturale la nivel mondial.
- Contextul cultural și artistic românesc se zbate între două tendințe: încercarea de recuperare artei dinainte de 1989 și alinierea entuziastă la tendințele internaționale de artă contemporană.
- Dincolo de lupta pentru acceptare și recuperare a trecutului, noua provocare a poziționării în Europa a deschis noi dileme legate de identitate.

Media and politicile. Construcții identitare.

- Fuery subliniază necesitatea de a studia noile media din perspectiva studiilor culturale și a teoriei critice, începând cu concepte cum ar fi *discurs și putere* (Foucault, *The Archeology of Knowledge*); autorul abordează noile media nu ca pe o "digitalizare a mass-media vechi", ci ca pe o "cultural superstructure – that is, informing and influencing processes and relationships beyond itself and across heterogeneous forums". (Kelly Fuery, *New Media, Culture and Image*, Palgrave Macmillan, USA, 2009, pp. 1-4.)
- Identitate multiplă, identitate aleatorie, noile media ca și construct ideologic
- Wasko contestă utilizarea de *nou* în epoca informațională, de vreme ce modificările tehnice au loc în societățile care sunt "fundamental la fel". Există la fel de multă schimbare cât și continuitatea. Noile tehnologii sunt utilizate în principal pentru divertisment și oamenii sunt influențați de aceste activități la fel de mult cât sunt influențați de noile tehnologii. Cu toate acestea, accentul noilor tehnologii este mai mult legat de telecomunicații și activităților militare, deoarece divertismentul nu este considerat ca fiind o activitate importantă. (Janet Wasko, *Hollywood in the Information Age*, Polity Press in collaboration with Blackwell Publishers, UK, 1994, pp. 1-2.)

O abordare în doi pași

- Două abordări: subiectul este văzut ca un individ care este bombardat cu informații și imagini mobile; cealaltă abordare consideră ecranul ca o metaforă a subiectului. (Tim Cresswell și Deborah Dixon (eds.), *Engaging Film. Geographies of Mobility and Identity*, Rowman and Littlefield Publishers, USA, 2002, p. 22)
- Noile media pot fi distructive, dar poate produce coeziune socială în același timp: "The purpose of new media becomes disruptive and socially cohesive at the same time. It sustains the long traditions of the carnivalesque, and yet is also part of the dominant and mainstream cultural order." (Kelly Fuery, *New Media, Culture and Image*, Palgrave Macmillan, USA, 2009, p. 145.)

Concluzii

- Vechea și noua paradigmă în cultură și artă operează în termeni de *arta de masă* și de *artă de nișă*. Cu toate acestea, noile tehnologii și noile media fac ca aceste granițe să nu mai fie atât de rigide.
- Totuși, există o anumită atractivitate legată de noile tehnologii, care aduce o valoare adăugată de marketing. Unii cercetători consideră că noutatea apare în societăți care sunt la fel, de aceea, am putea vedea la fel de mult schimbarea ca și continuitatea.
- Noile tehnologii transferă puterea de la media la individ. Internetul a devenit un mediu care facilitează răspândirea de opinii și informații.
- "New media is ultimately a cultural phenomenon, and its processes must always be tracked back to its socio-cultural status and interventions." (Kelly Fuery, *New Media, Culture and Image*, Palgrave Macmillan, USA, 2009, p. 1).

Mulțumesc!

Acknowledgment

This research is financed by the Romanian Academy.

This presentation is supported by the Sectorial Operational Program Human Resources Development (SOP HRD), financed from the European Social Fund and by the Romanian Government under the contract number SOP HRD/159/1.5/S/136077.

Bibliografie

- **Articole:**

- Muthu, Mircea, “Circumscrieri V”, în *Apostrof* no. 12, 2002.
- “Target”, februarie 2000, no. 5, Scrisoarea de informare a Comitetului pentru pace din Balcani, “Kosovo astăzi”, Alice Mahon - <http://www.decani.yunet.com/gypsies.html> – accesat în aprilie 2002.

- **Cărți:**

- Bal, Mieke; Hernández-Navarro, Miguel Á, *Two move: video, art, migration*, CENDEAC, 2009.
- Baudrillard, Jean, *Paroxistul indiferent [The Indifferent Paroxist]*, Idea, Cluj Napoca , 2001.
- Böhringer, Hannes, *În căutarea simplității: o poetică*, Introducere de Aurel Codoban, Idea, Cluj Napoca, 2001.
- De Duve, Thierry, *În numele artei: pentru o arheologie a modernității [In the Name of Art:An Archeology of the Modernity]*, colecția Balkon, Idea, Cluj-Napoca, 2001.
- Duțu, Alexandru, *Ideea de Europa și evoluția conștiinței europene [The Idea of Europe and the evolution of European Conscience]*, All, București, 1999.
- Jimenez, Marc, *La Querelle de l.art contemporain, Les critères esthétiques en question*, Gallimard, Paris, 2005.
- Le Bihan, Christine, *Marile probleme ale eticii*, Institutul European, Iași 1999.
- Lyotard, Jean-Francois, *The Inhuman: Reflections on Time*, Polity Press, UK, 1992.

Bibliografie - continuare

- Manovich, Lev; Kratky, Andreas, *Soft Cinema: Navigating the Database*, the MIT Press, Cambridge, 2005.
- Mc Clean, Daniel, *The Trials of Art*, Ridinghouse, London, 2007.
- Mihali, Ciprian, *Anarhia sensului – o fenomenologie a timpului actual [The Anarchy of Meaning – a Phenomenology of Our Actual Time]*, Idea, Cluj-Napoca, 2001.
- Napoli, Phillip, M., *Audience Evolution: Technologies and the Transformation of Media Audiences*, Columbia University Press, USA, 2011.
- Pfohl, Stephen, *Images of Deviance and Social Control*, McGraw Hill, New York, 1994.
- Todorova, Maria, *Balcanii și balcanismul*, București, Humanitas, 2000.
- Virilio, Paul, *Spațiul critic [Critical Space]*, colecția Panaptikon, Idea, Cluj Napoca 2001.
- Wasko, Janet, *Hollywood in the Information Age*, Polity Press in collaboration with Blackwell Publishers, UK, 1994.
- **Alte surse:**
- Apostol, Corina, “Cultural Heritage and The House of People in Bucharest”, in *Romanian Art Map, Making Sense and Connections Through Art*, 13th of February, 2011 - <http://mappingromanianart.blogspot.com/2011/02/cultural-heritage-and-house-of-people.html#ixzz32XBTDyK>, retrieved in March, 2014.